

تعریف: هر نوع کدورت موجود در عدسی را کاتاراکت گویند.

شفافیت عدسی ممکن است در اثر تغییرات فیزیکی یا شیمیایی از بین برود. زمانی که عدسی شفافیت خود را از دست دهد، پرتوهای نوری به خوبی از عدسی عبور نمی کنند و فرد دچار تاری دید و اختلال در بینائی می گردد.

بر اساس میزان کدورت انواع کاتاراکت عبارتند از: کاتاراکت نارس رسیده و فوق رسیده.

علائم بیماری: کاهش تدریجی بینائی، مردمک سفید، خیرگی، اختلال در دید رنگ، تغییرات رفتاری، نزدیک بینی و عدم بازتاب فوندوس از علائم کاتاراکت به حساب می آید.

عوامل مؤثر در ایجاد کاتاراکت عبارتند از:

۱- **افزایش سن:** مهمترین دلیل ایجاد کاتاراکت افزایش سن است.

۲- **بیماری های چشمی:** برخی از اختلالات چشمی سبب ایجاد کاتاراکت نیز می شوند.

۳- **فاکتورهای سمی:** برخی از موادمسمی که در ایجاد کاتاراکت نقش دارند عبارتند از:

- استفاده طولانی مدت از کورتون در دوز بالا به مدت طولانی

- سوختگی چشم با مواد قلیائی

- مصرف سیگار

- کلسیم، مس، آهن، طلا، نقره و جیوه

۴- **فاکتورهای تغذیه ای:** تغذیه یکی از عواملی است که در ایجاد کاتاراکت نقش دارد برخی از این عوامل عبارتند از: کاهش سطح آنتی اکسیدانها، سوءتغذیه، چاقی، کم آبی (دز هیدراتاسیون).

۵- **ضربه به چشم**

۶- **اشعه نور خورشید**

۷- **برخی بیماریها:** سندرم داون، اختلالات مربوط به متابولیسم چربیها، اختلالات کلیوی، اختلالات اسکلتی عضلانی

۸- **کاتاراکت مادرزادی**

کاتاراکت درمانی طبی ندارد. درمان جراحی شامل خارج کردن عدسی و جایگزینی آن با یک لنز مصنوعی است.

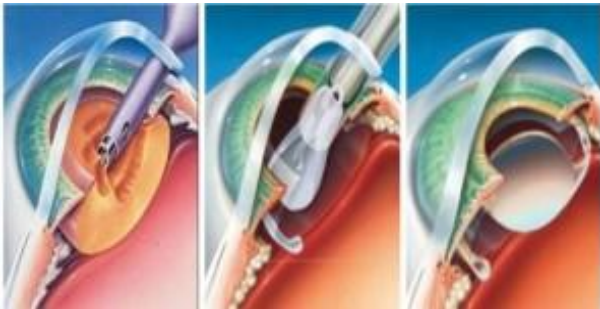
خارج کردن کاتاراکت

برای خارج کردن عدسی ای که دچار کاتاراکت شده دو روش خارج کپسولی و داخل کپسولی وجود دارد. این جراحی ها معمولاً تحت بی حسی موضعی انجام شده و قبل از عمل معمولاً از داروهای گشادکننده مردمک جهت تسهیل در دسترسی به عدسی استفاده می شود.

روشهای مختلفی برای جراحی کاتاراکت وجود دارد که جدیدترین و شایع ترین روش فیکو می باشد.

فیکو امولسیفیکاسیون (Phaco)

در روش فیکو امولسیفیکاسیون یا به طور اختصار فیکو، عدسی کاتاراکتی توسط ارتعاشات امواج اولتراسوند خرد شده و به طور همزمان شسته و بیرون کشیده می شود. سپس لنز مصنوعی داخل چشم کار گذاشته می شود. معمولاً نیازی به بخیه چشم نیست. بعد از عمل ممکنست پانسمان انجام شود.



مراقبت های پرستاری بعد از عمل جراحی کاتاراکت:

به بیمار توصیه کنید:

- در ۳ روز اول بعد از عمل حتماً از محافظ چشم استفاده نماید (حفاظت از ضربه). بعد از آن اگر چشم نسبت به نور حساس است در طول روز می توان از عینک آفتابی استفاده کرد.

آشنایی با جراحی کاتاراکت (آب مروارید)



واحد آموزش مرکز چشم پزشکی علوی تبریز

ویرایش بهار ۹۵

○ از همان روز عمل می‌توانید به غیر از سر و صورت، بقیه بدن را بشوید. بنا به نظر پزشک یک هفته تا ده روز بعداز عمل می‌تواند به طور کامل حمام کند. بهتر است از شامپو بچه استفاده نماید.

○ جهت معاینات بعداز عمل، حتماً در تاریخهای تعیین شده، مراجعه نماید. در اکثر موارد عمل جراحی آب مروارید بدون بخیه انجام می‌شود. اما گاهی یک یا چند بخیه زده می‌شود که در فاصله چند هفته بعد از عمل در حین معاینه برداشته خواهد شد.

علائم و نشانه های غیرطبیعی

در صورت مشاهده هریک از موارد زیر به پزشک مراجعه نماید:

- دیدن جرقه های نورانی (مثل برق آسمان) در اتاق تاریک یا موقع بسته بودن چشم.
- کاهش دید، دو بینی و تاری دید.
- درد شدید چشم که با مسکن بهبود نمی‌یابد.
- قرمزی و سوزش شدید چشم و ترشح چرکی از آن.
- در هم دیدن اشیا
- حرکت نقاط سیاه در جهات مختلف موقع نگاه کردن به اطراف
- قرمزی و تورم پلکها

○ به مدت ۱ تا دو هفته هم موقع خوابیدن محافظ چشمی را ببندد.

○ موقع خوابیدن بهتر است به پشت یا به سمت چشم عمل نشده بخوابد و از خوابیدن به روی شکم (دمر) و یا به سمت چشم عمل شده خودداری کند.

○ از مالیدن و فشردن چشم خودداری کند.

○ استفاده از مواد آرایشی (سرمه، ریمل، مژه مصنوعی، لنزهای رنگی و موادروغنی و...) در اطراف چشم ممنوع است. زمان شروع استفاده از آنها را از پزشک بپرسد.

○ از بلند کردن اشیای سنگین و خم شدن طولانی، اجتناب شود.

○ از سرفه، عطسه، تکان شدید و ناگهانی سر و زورزدن هنگام اجابت مزاج خودداری کند.

○ نماز خواندن از همان روز عمل با تیمم و فقط بر روی سنگ مانعی ندارد. تیمم روی خاک به علت احتمال آلوده کردن و عفونت چشم ممنوع است. در یک هفته اول بعداز عمل، به جای سجده کردن، مهر را با دست به پیشانی نزدیک کند.

○ تماشای تلویزیون و کارکردن با کامپیوتر تا جایی که چشم را خسته نکند اشکالی ندارد.

○ حداقل تا یک روز بعداز عمل از شستشوی صورت خودداری کند. بعداز آن با نظر پزشک می‌تواند صورت خود را بشوید. موقع شستن صورت، از پاشیدن آب به صورت و چشم‌ها خودداری کند.